

Částečné zatmění Slunce 29. března

25.3.2025 - | Astronomický ústav AV ČR

V sobotu 29. března 2025 kolem poledne nastane od nás pozorovatelné částečné zatmění Slunce. Nebude ale příliš velké, tentokrát Měsíc zakryje sluneční disk jenom z malé části. Doba trvání bude přibližně hodina a půl.

Hvězdárna v Ondřejově za jasného počasí nabídne zdarma pozorování pro veřejnost - od 11:30 do 13 hodin, s výkladem odborníků, samozřejmě s dalekohledy opatřenými slunečními filtry a k zakoupení na místě budou také speciální brýle na pozorování Slunce. A pro ty, kteří se k nám nedostanou a budou mít nad sebou zataženou oblohu, chystá v případě jasného počasí přímý přenos Sluneční patrolní služba Astronomického ústavu AV ČR. Přenos bude dostupný ze stránek Sluneční patroly - začne hodinu před zatměním a skončí hodinu po zatmění. Slunce budeme snímat v úzkopásmovém filtru H-alpha.

Začátek zatmění nastane v Praze v 11:42, kdy se na pravém horním okraji Slunce objeví tmavá silueta Měsíce. Ta postupně zakryje asi pětinu slunečního disku - maximum zatmění nastane ve 12:18. Zatmění skončí ve 12:52. Uvedené časy platí pro Prahu, v rámci České republiky činí odchylky plus/mínus několik minut. Čím více na východ se budete nacházet, tím později částečné zatmění začne a tím menší zatmění také nastane. V Chebu začne zatmění v 11:30, v Praze v 11:42 a v Ostravě v 11:45.

Úkaz je vidět očima, potřebujete však speciální brýle na pozorování Slunce, které spolehlivě utlumí intenzivní sluneční svit a zamezí vážnému poškození zraku. Brýle jsou k dostání na hvězdárnách či na internetu a stojí jen pár desítek Kč. Využijete je nejen dále v tomto roce pro pozorování obřích slunečních skvrn, ale také při výraznějším zatmění Slunce v příštím roce. Alternativou je také skleněný svářečský filtr hustoty 12 až 14. Ještě obezřetnější budte v případě, kdy se k pozorování zatmění rozhodnete použít dalekohled. Rozhodně není možné dívat se jím na Slunce přímo! Buď před objektiv dalekohledu umístíte k tomu určený speciální sluneční filtr nebo zatmění pozorujete metodou tzv. projekce, kdy si obraz Slunce dalekohledem bezpečně promítnete na bílou plochu za okulárem (pozor na levné dalekohledy, které mají plastové čočky, tam nic takového nezkoušejte).

Toto částečné zatmění bude viditelné nejen z České republiky (ta se nachází na okraji zóny úkazu), ale také ze západní Evropy, Islandu, Grónska a východní části Severní Ameriky. Nejvýraznější nastane v Kanadě na severu Quebecu o velikosti 94,8 procent. U nás při největším zákrytu bude Měsíc zakrývat až 22 procent průměru slunečního disku, a to na severozápadě Čech.

Do roku 2030 se u nás dočkáme ještě čtyř dalších částečných zatmění Slunce, nejvýraznější bude už příští rok 12. srpna 2026, které bude navíc ve Španělsku pozorovatelné jako úplné (do roku 2081 nejbližší úplné zatmění ke střední Evropě).

<https://www.asu.cas.cz/articles/2391/19/castecne-zatmeni-slunce-29-brezna>